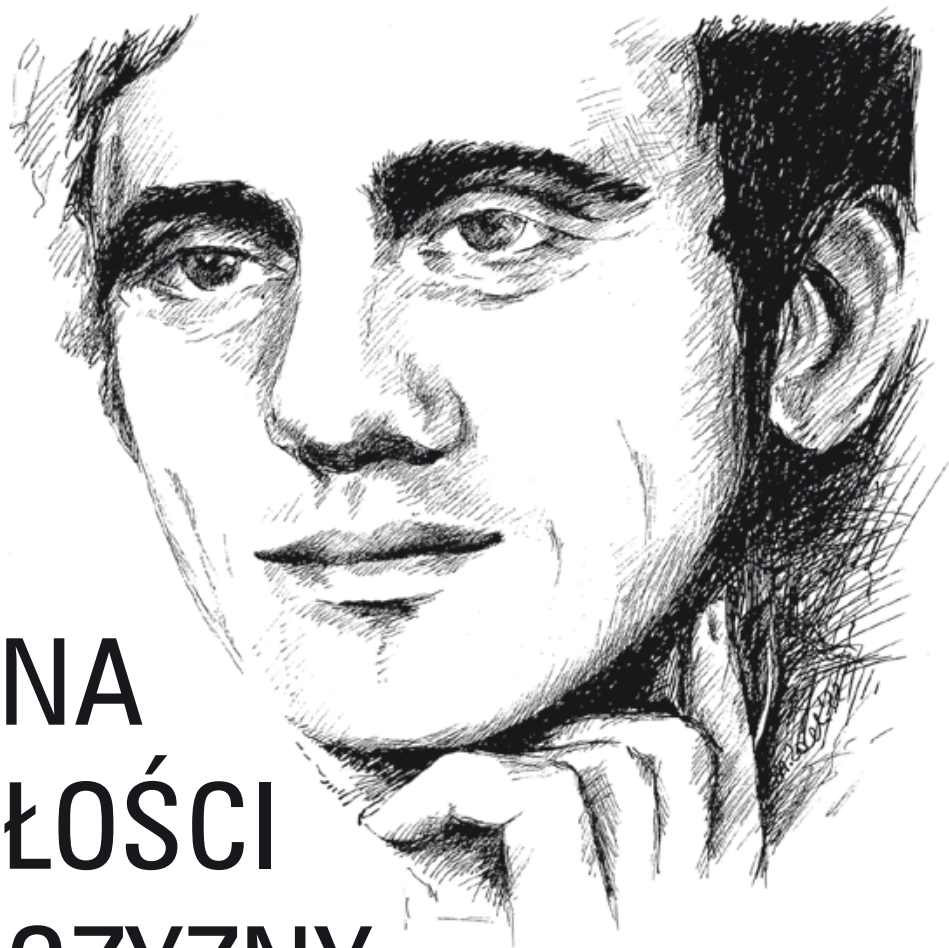

XII OGÓLNOPOLSKI KONKURS POETYCKI
IM. BŁ. KS. JERZEGO POPIEŁUSZKI

**CENA
MIŁOŚCI
OJCZYZNY**

Radomsko 2022

XII OGÓLNOPOLSKI KONKURS POETYCKI
IM. BŁ. KS. JERZEGO POPIEŁUSZKI

CENA
MIŁOŚCI
OJCZYZNY

Miejska Biblioteka Publiczna w Radomsku

Wiersze zamieszczone w publikacji zostały nagrodzone
w XII Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim
im. bł. ks. Jerzego Popiełuszki „Cena miłości Ojczyzny”
przeprowadzonym w 2022 roku,
w ramach realizowanego zadania
z Programu Rządowego Promocja czytelnictwa.

Zadanie otrzymało dofinansowanie ze środków finansowych
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Konkurs został ogłoszony 14 września 2022 roku
w 75. rocznicę urodzin bł. ks. Jerzego Popiełuszki,
a jego uroczyste podsumowanie i wręczenie nagród laureatom
odbyło się 13 grudnia 2022 roku,
w 41. rocznicę ogłoszenia stanu wojennego w Polsce.
To rok szczególny, bowiem 28 lutego minęła 40. rocznica rozpoczęcia
w kościele św. Stanisława Kostki odprawiania przez Księdza Jerzego
comiesięcznych mszy w intencji Ojczyzny.
Podsumowaniu konkursu towarzyszył program słowno-muzyczny
w wykonaniu Bardów Solidarności.
W programie znalazły się utwory, które nierozzerwalnie związane są
z politycznymi i społecznymi wydarzeniami lat 70 i 80 w Polsce,
stanowiących w czasach przełomu politycznego tzw. drugi obieg.
Wykonywane były potajemnie w kościołach,
podczas strajków robotniczych w stoczniach,
kopalniach i innych zakładach pracy.
Dodawały wiary, nadziei, otuchy i siły ludziom zaangażowanym
w walkę o wolną Polskę.

Organizatorzy konkursu:

Miejska Biblioteka Publiczna w Radomsku
Miasto Radomsko

Patronat honorowy:

Prezydent Miasta Radomska

Patronat medialny:

Tygodnik Katolicki Niedziela
Katolicka Rozgłównia Radiowa Fiat

Projekt graficzny:

Marzena Zacharewicz

Druk:

Studio Poligraficzne „Soldruk” w Radomsku
tel. 501 495 595

Nakład 300 egzemplarzy

Kolejna edycja Konkursu Poetyckiego im. bł. ks. Jerzego Popiełuszki „Cena miłości Ojczyzny” odbywa się po dłuższej niż zazwyczaj, bo trzyletniej przerwie. Zdecydowała o tym historia, i to historia o wymiarze globalnym – wydarzenia, które na trwałe wpiszą się w podręczniki i w trwalszą niż podręczniki pamięć zbiorową. Zapiszą się przede wszystkim w ciemnej tonacji – grozy, niedowierzania, bólu. Dla wielu z nas stało się przecież tak, że:

Bomby spadły na mój dom
Zagłuszyły moje myśli
Pyłem zasnuły moje niebo
Gruzem zasypały mojego Boga

(godło „Ereb”, *Chrystofobia*)

Być może niejednemu z nas zdarzało się pomyśleć, że „Tu bardzo na miejscu byłoby złorzeczenie/ I rwanie włosów z głowy” (godło „Marza”, *Myśli niewierzącego przy grobie księdza Jerzego*).

Zarazem jednak ostatnie lata (naznaczone pandemią) i ostatnie miesiące (naznaczone wojną za wschodnią granicą) sprawiły, że wartości, wydawałoby się, oczywiste – życzliwość, solidarność, gościnność, suwerenność państwa, ziemia ojczysta, bezpieczna codzienność, – mają dla nas inny smak. Wyraziściej też uświadamiamy sobie ich cenę.

W wielu przysłanych na tegoroczną edycję Konkursu wierszach mroczna tonacja pobrzmiwa lub wręcz dominuje. Autorzy podejmują jednak wciąż na nowo przesłanie Patrona, błogosławionego księdza Jerzego Popiełuszki, które można streścić słowami nowotestamentowego Listu do Rzymian: „nie daj się zwyciężyć złu, ale zło dobrem zwyciężaj” (Rz 12, 21).

Choć bywa i tak, że dobro, piękno, prawda, czystość, godność, pokój
– jawią się jedynie jako kruche marzenie:

Gdyby było białe; bez popiołu, dymów
i bez ciał zmarzniętych pod śniegu pierzyną.
Żadnych płam czerwieni, żadnych krwawych śladów
tylko biel jak chmury nad głowami katów.

Gdyby było białe, tak niepokalanie,
bez grzechu i lęku. Gdyby było... Panie?
(godło „Tama”, *Ponad śnieg...*)

Istotny wymiar przesłania księdza Popiełuszki to upominanie się
o prawdę; jej wyrazem są prostota i jasność słowa. A przecież zapalnym
tematom i żarliwie wyznawanym wartościom zbyt często towarzyszy,
wedle określenia zapożyczonego z tytułu jednego z przysłanych wierszy,
„nadpodaż słów”. Warto zatem zacytować poetyckie upomnienie:

Pozwólcie potoczyć się na ziemię
Przezroczystej słonej zimnej
Odartej z patosu i triumfu
Łzie kobiety
Której zamordowali Syna
(godło Marza, *Pani Popiełuszko*)

Nie słowa w poezji są najważniejsze... to przesłanie wydaje się pewnym
paradoksem. Poezja może jednak zaświadczyć o jego prawdziwości,
rezygnując z wirtuozerii formy. Może się stać prostym gestem wskazującym
na świadka:

Kiedy zło stało się mądrością tego świata, ciężko
jest udźwignąć nadzieję; ostatnie kazanie wypowie
milczeniem głośniejszym niż słowa – świadectwem.
(Godło „Kruk”, *Jerzy*)

Można tu przypomnieć, że greckie słowa „martyr” oznaczało świadka, zanim zaczęło być określeniem męczennika. Męczeństwo jest bowiem najmocniejszym świadectwem; zarówno wiary w Boga, jak niezbywalnej ludzkiej godności, trwającej także tam, gdzie człowiek zdegradowany został do numeru obozowego:

W arytmetyce zła
największego
z krzywych luster
i deformatarów
prawdy:
jeden równa się dziesięć
(godło „Luiza”, *Kolbe i Chrystus*)

Ta porażająca konstatacja podszyta jest okrutnie gorzką ironią, gdy sobie uświadomimy, że jedną z pasji świętego Maksymiliana Kolbego, już jako małego Rajmunda, była matematyka.

Podobnie jak w poprzedniej edycji Konkursu, w wielu wierszach powraca postać Marianny Popiełuszko. A wraz z nią przywołana zostaje postawa bynajmniej nie we wszystkich kulturach i kodeksach etycznych ceniona, będąca znakiem rozpoznawczym chrześcijaństwa – przebaczenie. Matka, która przebacza zabójcom syna:

[...] jest groźna
Mogłaby rozerwać ten drut kolczasty
Którym się owijało wrażliwość w sobie
Stopić metal w sercu
Jedną wstydliwą łzą
Mogłaby zniszczyć wszystko
(godło „Marza”, *Myśli niewierzącego przy grobie księdza Jerzego*)

Takiemu zniszczeniu – zniszczeniu murów wrogości czy choćby obojętności – chciałoby się powiedzieć: amen. Niech się stanie.

Alicja Mazan-Mazurkiewicz

Na konkurs poetycki im. bł. ks. Jerzego Popiełuszki „Cena miłości Ojczyzny” nadesłano 248 utworów poetyckich.

Prace oceniało Jury w składzie:

dr hab. Alicja Mazan-Mazurkiewicz- Przewodnicząca
Maria Jeziorska
Andrzej Kucharski
Ks. Adam Mikoś- Członkowie

Jury przyznało następujące nagrody i wyróżnienia:

I nagroda dla p. **Marzeny Tyburskiej** z Adamowa, godło **Marza**
za zestaw wierszy,
II nagroda dla p. **Małgorzaty Borzeszkowskiej** z Lęborka, godło **Tama**
za zestaw wierszy,
III nagroda dla p. **Luizy Wilczyńskiej** z Łodzi, godło **Kruk**
za zestaw wierszy

Równorzędne wyróżnienia otrzymali:

p. **Sabina Janica-Wojacek** z Godziszki, godło **Malowanka**
za wiersz pt. „Błogosławiona wolność”
p. **Waldemar Konieczny** z Warszawy, godło **Pozydoniusz**
za wiersze pt. „Wielkie wołanie” i „Krzyż nad Wisłą”
p. **Alina Barbara Nowak** z Prudnika, godło **Luiza**
za zestaw wierszy,
p. **Bogdan Nowicki** ze Świętochłowic, godło **Ażur**
za zestaw wierszy,
p. **Anna Piliszewska** z Wieliczki, godło **Przebiśnięg**
za wiersze pt. „Rozmowa” i „Rozmowa II”
p. **Dawid Siwicki** z Korycina, godło **Ereb**
za wiersze pt. „Chrystofobia” i „Granica 2021”.

Marzena Tyburska

Myśli niewierzącego przy grobie księdza Jerzego

Jego można zrozumieć
Młody był
Nieopierzony
Wiadomo krew nie woda
Połechtany uwielbieniem tłumów
Rewolucjonista
Za mało randek z kompromisem

Poczełałby trochę
Okrzepł
Dostałby wygodny stołek
Zamienił idealizm na święty spokój
Zresztą mógłby se nawet wierzyć
Byle po ciemku i po cichu
Komu to szkodzi
Jeden Bóg mniej czy więcej
W każdym razie by żył

Jego można zrozumieć

Tylko Ona
Ta Jego Matka
Jest w niej coś niepokojącego
Uwierającego jak kamień w bucie
Że aż chciałoby się krzyknąć

(Kobieto
Zabili ci Syna
Rozumiesz
Dusili
Skrepowali ciało
Na pewno się bał
Może Cię wołał)

Tu bardzo na miejscu byłoby złorzeczenie
I rwanie włosów z głowy

A Ona tylko patrzy
Z tym nieznośnym przebaczeniem
Dobrocią
I spokojem który jest jak policzek
Wymierzony logice

Tak patrzyła Matka

Ona
Ona jest groźna
Mogłaby rozerwać ten drut kolczasty
Którym się owijało wrażliwość w sobie
Stopić metal w sercu
Jedną wstydliwą łzą
Mogłaby zniszczyć wszystko

Czy warto

Powiedz czy warto księżu Jerzy
Wierzyć do końca gdy się wierzy
Choćby się przyszło z mrokiem zmierzyć
I chęci życia sprzeniewierzyć

Skoro już widzisz stamtąd dalej
Jak widzą ci z cmentarnych alej
Powiedz gdy oczy masz otwarte
Czy tamto życie śmierci warte

Gdy marzy się na skrótą drogą
Gdy już zdjęliśmy z krzyża Boga
Gdy się ideał w gruzy sypie
A pustka strasznym okiem łypie

Gdy Polska obco brzmiące słowo
Orzeł nie lata już nad głową
Hymn się na wargach zatrzymuje
Honor niemodny bo kosztuje

Powiedz czy warto księżu Jerzy
Wierzyć do końca gdy się wierzy
Choćby się przyszło z mrokiem zmierzyć
I chęci życia sprzeniewierzyć

Pani Popiełuszko

Młode dłonie pani Popiełuszko
Przesuwają paciorki różańca
Rażno przebiegają tajemnice radosne
W rytmie gaworzenia małego Jurka

Może wtedy gubi pióro nieuważny Anioł Zwiastowania
Dokonuje się umowa między Bogiem a Matką
I ciche fiat rozbrzmiewa w powietrzu

Pomarszczone dłonie Pani Popiełuszko
Z mozołem zbierają grudki tajemnic bolesnych
(Jeśli to możliwe niech go znajdą żywego
Miał ważny wyjazd który trzymał w tajemnicy
Głuptas
Taki numer zrobić matce)

Palce zaciskają się mocniej na różańcu
Jak sznur na szyi Jurka
Grudek jest akurat tyle
By można było z nich usypać kopiec
Dla nadziei która ponoć umiera ostatnia

Więc zwyciężył zło dobrem
Nauka nie poszła w las

Pani Popiełuszko zamyka oczy w momencie
Gdy nad księdzem zatraskuje się wieko Wisły

Nie zapalajcie światła przedwcześnie
Nie skandujcie od razu haseł Bóg Honor Ojczyzna
Powstrzymajcie piewców Zmartwychwstania

Pozwólcie potoczyć się na ziemię
Przezroczystej słonej zimnej
Odartej z patosu i triumfu
Łzie kobiety
Której zamordowali Syna

Małgorzata Borzeszkowska

40 lat później

śnieg -

tak zimno, że skrzypi chodnik pod ciężkimi butami,

siniaki bieleją ze strachu -

grudzień zamknięty w szklanej kuli,

zaglądamy do niej rocznicowo,

mówimy kilka zdań

wzniosłych lub sentymentalnych,

dla naszych wnuków to prehistoria

gdzieś między Grunwaldem a czterema pancernymi

tak, tak, było coś z czołgami

pomarańcze nie płyną z Kuby do Gdyni, ulotki

w skrzynkach pocztowych nie grożą sądem wojskowym

a graffiti na ścianach zakwita bez podlewania krwią

grudzień w szklanej kuli

z ledem koksownika pośrodku

i ognikami świeczek w przerażonych oknach

- dziwne, że jeszcze nikt tego nie wymyślił

pani na pocście wzdycha: „tata mówi, że kiedyś było jakoś lepiej”

poleruje odznaki za wierną służbę

i utrwalanie

a na tamie wciąż ta sama jesienna samotność

związana kolczastym drutem

Ponad śnieg...

Mogłoby być białą bielą z mroźnej bajki,
w białych zaspach białe niezapominajki
kwitłyby jak białe zimne skrawki lodu
śmietankowo-białe, z jasnym liściem chłodu.

Mogłoby być bielej, tak jaskrawo, jakby
na ziemię wprost z chmury białe pióra spadły.
Gdyby białe mleko strugą się rozlało,
hen, aż po horyzont, byłoby tak biało!

Najbielsze warkocze dawnych młodych panien,
ktoś by porozplatał, ruszyłyby sanie,
zaprzęgnięte w cztery groźne, białe konie,
usta panien białe, białe panien dłonie...

Wokół tylko cisza, przerywana ciszą,
w której biały oddech śnieżne sowy słyszą.
W której gaśnie skowyt, płacz i tupot butów
gdy biel by nastała, nie stałoby bruków.

Gdyby było białe; bez popiołu, dymów
i bez ciał zmarzniętych pod śniegu pierzyną.
Żadnych plam czerwieni, żadnych krwawych śladów
tylko biel jak chmury nad głowami katów.

Gdyby było białe, tak niepokalanie,
bez grzechu i lęku. Gdyby było...Panie?

Nadpodaż

mamy tyle słów, że moglibyśmy je sprzedawać na kubiki,
jak drewniane kłody
słowa wzniosłe o Bogu mogłyby napełniać czasie balonów
te pełne mocy płynęłyby siecią przesyłową,
wprost do naszych telewizorów
- byłby to obieg zamknięty
słowa żarliwe; apele i przemówienia zasilająby system
grzewczy
tylko co zrobić ze słowami prawdy, tak mało ich i są takie szare
i zwykłe
gromadzą się w kątach jak kurz
czepiają nogawek i niepokoją

słowa prawdy zmiatamy na szufelkę, segregujemy
i wyrzucamy
do recyklingu, do kubłów
czerwonych - miłość i białych - Ojczyzna
a ten szary z napisem Ideały stoi od dawna na wpół pusty

Luiza Wilczyńska

Jasne światło

Biała hostia księżycy opada na szklany ołtarz uśpionej wody:
pochylona zaraz wpadnie w otwarte dłonie fal. Sacrum ciszy
przerywa nagły plusk barbarzyństwa – czujące jeszcze ciało

wpada w Wisłę i w śmierć. Na pomoście cienie układają się
w *danse macabre*, żółte słońca reflektorów plugawią barwy
nocy – samochód zaraz odjedzie w siną dal życia.

Despota o osłabłych ramionach, silny przemocą i strachem,
zabił człowieka, lecz nie zabił pamięci trwalszej niż spiż –
pamięć zawsze zwycięża: jasne światło księżycy wskaże
winnych.

Jerzy

Kaci w mundurach bezprawia wydali już wyrok
słodki i zaszczytny – od śmierci brak apelacji,
zażalenia nie przysługują.

Za non possumus spadnie bezcenny kapitel ciała,
za miłość przyjdzie oddać największy dar – ducha,
gdy cierpienie jest zawsze samotne.

Krzyż zwycięstwa oprze się i o jego plecy,
na wzór najwyższego kapłana dokona ofiary
z siebie i przebaczy – przebaczy, by stać się wolnym.

Kiedy zło stało się mądrością tego świata, ciężko
jest udźwignąć nadzieję; ostatnie kazanie wypowie
milczeniem głośniejszym niż słowa – świadectwem.

Sabina Janica-Wojaczek

Błogosławiona wolność

pamięci bł. ks. J. Popiełuszki

Jest taka wolność
co nie obawia się krat
czeka za lękiem przed zamknięciem
kłódki i klucze oplata nadzieją
utkaną z modlitw szeptanych z miłością
w kazaniach zszytych marzeniem o ojczyźnie
maluje Polskę skąpaną w kolorach łaski

nie zatopią jej kamienie ideologii
i splątane ręce przemocy
nad kopcami krzywd
z cierpienia buduje kładkę przebaczenia

wolność chłopca z suchowolskich pól
gdzie pasą się mgły o poranku
w umęczonej sutannie dotyka ran świata

Waldemar Konieczny

Wielkie wołanie

Matko oszukanych, módl się za nimi.

Za tymi, którzy w więziennych celach
czekają końca świata.

Za tymi, którzy prawdy nie sprzedali
za paszport innego kraju.

Za tymi, których życie zabrała woda
bo zbyt wielki był ciężar prawdy.

Matko oszukanych...

Aby żyć w prawdzie,

trzeba wiele siły.

Nadziei, miłości i stalowego sumienia.

Aby żyć w prawdzie,

trzeba wierzyć w wolność,

nawet gdy noc się pleni złem.

Aby żyć w prawdzie,

trzeba umieć dla niej umrzeć.

Krzyż nad Wisłą

Płynie rzeka przez kraj smutku.
Nocne patrole przeczesują prawdę.
Zamieniają dobro w zło,
prawość w nienawiść,
słowami żmijowych języków.

Jak wiele strachu niósł potworom
blask światła prawdy,
jak wiele przerażenia kryło się pod kłamstwami.
Ich były czołgi, pałki i granaty łzawiące.
Jego było tylko prawda.

Zabrali prawdę, zakuli w łańcuchy.
Okrwawioną prawdę zepchnęli do Wisły.
Obciążyli kamieniami strachu własnego.
Zadowoleni wrócili do katowni.
Prawda powróciła i trzyma straż
w krzyżu nad Wisłą. W pamięci.

Alina Barbara Nowak

Lekcje dziewczynki

Pamięci Kazimiery Zator

Wieczorem wpadli na chwilę do Lachów
aby wyłuszczyć swoje racje
ciotka niemowa uznana za krnąbrną
zginęła w kuchni od strzału w brzuch
(dla dziewczynki która stała obok była to
lekcja pogładowa krótkiej perswazji)

Był luty
w samej sukience zeszywniałej od grozy
dziewczynka wybiegła donikąd
wpadając cudem w ramiona ojca
który skądś wracał
(to była lekcja tego kim jest ojciec)

Gdy już płomień zjadał dom
dziewczynka schowana w krecim dole w sadzie
widziała ojca wskakującego w ogień
po kołyskę z zadymionym dzieckiem
(to była lekcja tego czym jest miłość)

Za kilka dni na wieży cerkwi
zawisł ksiądz prawosławny
który nawoływał do zgody
(to była lekcja tego czym jest cena niezgody na obłęd)

Zima 1985

Uciekaliśmy
na wyspy wolności
zahaczaliśmy o miejsca
nieskażone
szukaliśmy na miarę swoich lat i czasów
kształtów prawdy

pod ciężkim dachem Wiktorówek
nad herbatą w blaszanym kubku
rozmawialiśmy w półcieniach
o nowościach *Bibuły*
o prozie ojca Jana Góry
wiedliśmy spory o to
czy Jezus byłby internowany
czy ksiądz Jerzy już w bagażniku wybaczył
czy WRON- a nie wróci w nowym stadzie
i czy studiować historię
skoro ubrana w fałszywą okładkę

Uciszała nas pieśń
młodych zakonników
(jeszcze wtedy zrozumiała)
która opadała na nas
miętko cicho jasno
jak śnieg na Tatry pochylone obok
Ojczyzno ma....

Kolbe i Chrystus

W arytmetyce zła
największego
z krzywych luster
i deformatorów
prawdy:
jeden równa się dziesięć

Tylko pokora
nie truchlejąc
pod hanajem ideologii
pozwoliła Mu iść do bunkra
bez wołania
od powietrza...głodu ...
ognia...

W drodze do bloku 11
dostrzegł
nad kominem krematorium
Chrystusa
który z ludzkich popiołów
raz jeszcze wcielał się
by raz jeszcze umrzeć

tym razem w piecu

Bogdan Nowicki

JUTRZANIA

ta rzeka pisana kamieniami jak brajlem
szorstki śnieg o odbiciach błyszczących
od słońca
z lewej strony anioła ciężar zamarzniętej duszy
brzęczący światłami latarek
szukają cię
na krzyżu gwoździe a w tobie sznury
oczy robią się coraz większe rozpychają skronie
podtrzymywane za ledwie drobną kosteczką
i cieniutką materią udającą skórę co nie
może oddychać
palce rozstawione w literę V
która pozwala przez siebie jak przez drewno
i łyko płynąć
słuch w zupełnej ciszy jest medalionem
białej kości
to co więzi ocala
krągła gruda ziemi tocząca się o parę metrów
za Tobą pozostawia długie kolce wbite
w zawieszony w powietrzu
święty trójkąt

SZTUR

a co jeśli tutaj koniec początku i początek
końca znajdują swój supeł
coraz bardziej ościste ryby płyną w ławicy słów
zbierać je z tyłu warg posypując czoło popiołem
wszystko mieści się w jednym zachłyśnięciu
czy w środku obłoku może nie być Boga
kiedy wzdłuż zygzakowatej linii fali ukazuje się
ściśle błyszczące wnętrze owocu
w połowie życia w samym sercu zapachu wody
powolny rozpad
dialogi czasu grozy i coraz ciemniejszej poezji
kamienie piasek piasek kamienie
dał wystająca z dna w pierwszym blasku
który nie jest jeszcze światłem
zapuszcza korzenie w na zawsze bolący paschał
mgła coraz głębsza jak płótno jak wełna
albo mąka dusi cię
wreszcie łapiesz za cingulum mocny sznur liturgii
i przez wielkie oko ryby promieniujesz bez skargi
tylko z szelestem szorstkim szelestem
modlitwy

KRA

piętrzy się kra u wylotu pamięci
chrobocą krawędziami wskazówki na cyferblacie
posiwiatego księżycy
tym wyraźniejszy jest ostry krzyk matki idącej
na spotkanie zmasakrowanego sznurami syna
wciąż drgającego mieszczącego się w objęciu
iskry mrozu
funkcjonariusze instalują na brzegu reflektor
opierający się na pogardzie i dumie
przefruująca gołębicą próbuje wyciągnąć
choć jeden cierń z krajobrazu żałoby
co dopełnia się na ceratowym stole w
milionach domów przy zapalonych
świecach
łuna drżących płomyków trzeszczy niby
płomienna konstelacja Eliasza którego
powtórne pojawienie się ma poprzedzić
nadejście Mesjasza

Anna Piliszewska

ROZMOWA

za prawdę trzeba cierpieć. (...) dlaczego, ja – ksiądz, nie mam również dołożyć swojego cierpienia?

bł. ks. J. Popiełuszko

*po zimie przychodzi odwilż – kry puszczają i płynąc,
nikną. wiosna tka mgielny welon. niby płaszczem
królewskim orna ziemia się znowu przyodzieje w
seledyn. w gniazdach z mchu, w starych dziuplach się
pojawia pisklęta. bzy się zaszklą po deszczu jak gwiazdy,*

*jak czułe oczy. trzeba serca jak okna pootwierać
do światła. głosy od pół się niosą, wyprute ze zdań
wyrazy gnają z prądem powietrza. siew poprzedzi
czas zbiorów. od Suchowoli wiatr
sfruwa i rozszeleszcza parasole gałęzi, psy szczekają*

*w opłotkach, odbite w błyszczących stawów przepływają
jaskółki – znikają, ale nie toną. zachwieje się pieśń
słowika w gęstwie chromych jaśminów – wychwieje
nagły niepokój. lecz jeszcze nie wiemy, matko, co się musi
wydarzyć. talerz zupy paruje na stole całkiem zwyczajnie.*

*i pelargonia pilnie puszcza pąk, i zakwita. czas łagodny
jabłkami wturlał się w nurt pamięci – dryfuje, choć wnet
przeminie. promień skacze po blacie, jest złocisty jak proso.
skrzypią krzesła i wzrusza nas pokora przedmiotów. dobrze tak*

*razem usiąść i w głąb siebie popatrzeć z powagą, z jaką się
patrzy na dzielony opłatek, minione – poodpomiąć. i chyba
trzeba się śpieszyć, trzeba myśleć o pięknie. zegar tyka: stękają
naprężone sprężyny. deszcz zaskrobał jak szpon. zadrżałaś –*

nie zgaduj jaka wnet wybije godzina...

ROZMOWA II

(...) miłość kosztuje - prawdziwa miłość jest ofiarna...

bl. ks. J. Popiełuszko

opatrz krzew połamany niespodzianą ulewą, podwiąż kruchość
gałązek, potem znów mi opowiedz cierpliwość zmęczonej ziemi –
w pięknie rąk spracowanych jest cierpliwość podobna.

*opowiem ci ptasie klucze – wolne loty żurawi, dostojność szyi i
skrzydeł, klangory jak z nut różańce na cięciwie promienia gdy
zanika chmur burość, ich wewnętrzne kompasy i powroty do gniazda.*

w starych sadach w złocistość ubierają się drzewa. zwierzęta czują
niepokój. jakiś cień znów przemyka, pozostawia za sobą nic domysłu
– jak pręgę. *georgia jak tarcza*

*różowieje przy przyłocie – ona nas nie obroni. odpraw mszę
za ojczyznę. bo mówią, że złe się zbliża, że już czuć je w powietrzu.
wiatr nadciąga i będzie kosić ludzi jak drzewa. trzeba kochać*

i wierzyć. trzeba zgasnąć, gdy trzeba. *myślałam o twoim wuju,
z rąk sowietów ubitym, wiesz, był taki młodziutki, dwadzieścia jeden
miał wiosen...*

nie płacz, wolność w tej ziemi ma głębokie korzenie –
jak złamana winorośl nie podda się zawierusze: opatrzona z miłością
wypuści pęd.

Dawid Siwicki

Chrystofobia

Tak się umiera
po cichu
z wystrzałem w tle
Ze wszystkim w tle

Napisałem wczoraj list
może dwa by zająć czymś myśli
nazwałem cię w nich mordercą
Przepraszam

Nie myślałem że ty też masz dzieci
zapomniałem że jesteś człowiekiem

Bomby spadły na mój dom
Zagłuszyły moje myśli
Pyłem zasnuły moje niebo
Gruzem zasypały mojego Boga

Jak mam kochać
gdy zabijasz mój kraj
gdy nie mam siły nadstawić drugiego policzka

24.02.2022

Granica 2021

To są drzwi do twoich przestrzeni
krzyży kościołów i Golgot Wschodu
Te wagony śnią ci się co noc
choć w niczym im nie zawiniłeś
i nie ty układałeś im rozkłady jazdy

Gdy usłyszałeś dziś Pierwszą Brygadę
w telewizji coś drgnęło jakby krew
chciała napłynąć do wyschłych dawno żył
źródeł podziemnych zwierciadeł duszy

Może to złudzenie że śnieg krew i piach
ulepiły z samych siebie glinę życiodajną
ten naród wciąż niewygasły
choć odległy a wciąż w tobie
kwitnący odradzający się i walczący o swoje jestestwo

A ty wbrew jemu samemu bronisz go
usprawiedliwiasz przed samym sobą
mówisz że nie potępiasz
jak Wyszyński szepczesz tylko
nie pozwól mi nienawidzić

Wychodzisz i dajesz mu życie

Kuźnica, listopad 2021

Organizatorzy:

Partnerzy medialni:

Patronat medialny:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu Promocji Kultury